

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Istungidokument

A6-0095/2009

24.2.2009

RAPORT

Parimad tavad regionaalpoliitikas ja takistused struktuurifondide kasutamisel
(2008/2061(INI))

Regionaalarengukomisjon

Raportöör: Constanze Angela Krehl

PR_INI

SISUKORD

	lehekülg
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI	11
EELARVEKOMISJONI ARVAMUS.....	16

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

parimate tavade kohta regionaalpoliitikas ja takistuste kohta struktuurifondide kasutamisel

(2008/2061(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse algatuse URBAN raames ellu viidavat koostööprogrammi URBACT, millega hõlbustatakse ja arendatakse häid tavasid ja kogemuste vahetamist ning mis hõlmab rohkem kui 200 Euroopa Liidu linna;
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi 21. oktoobri 2008. aasta resolutsiooni valitsemise ja partnerluse kohta riiklikul ja piirkondlikul tasandil ning lähtepunktina regionaalpoliitika projektides¹;
- võttes arvesse nõukogu 11. juuli 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1083/2006, millega nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta²;
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1080/2006, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi³;
- võttes arvesse EÜ asutamislepingu artikleid 158 ja 159;
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu Lissaboni kohtumise (23.–24. märts 2000) eesistujariigi järeldusi;
- võttes arvesse komisjoni 19. juuni 2008. aasta teatist "Majanduslikku ja sotsiaalset ühtekuuluvust käsitlev viies eduaruanne: Piirkondade majanduskasv aitab kaasa Euroopa majanduse kasvule (KOM(2008)0371);
- võttes arvesse komisjoni 6. oktoobri 2008. aasta teatist "Roheline raamat territoriaalse ühtekuuluvuse kohta. Territoriaalse mitmekesisuse muutmine Euroopa tugevaks küljeks" (KOM(2008)0616);
- võttes arvesse komisjoni teatist "Piirkonnad majandusmuutustes" (KOM(2006)0675);
- võttes arvesse struktuuri- ja ühtekuuluvuspoliitika osakonna uurimust "Head tavad regionaalpoliitikas ja takistused struktuurifondide kasutamisel";
- võttes arvesse regionaalarengukomisjoni 17. juulil 2008. aastal korraldatud avalikku kuulamist;

---

¹ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2008)0492.

² ELT L 239, 1.9.2006, lk 248.

³ ELT L 210, 31.7.2006, lk 1.

- võttes arvesse kodukorra artiklit 45;
  - võttes arvesse regionaalarengukomisjoni raportit ja eelarvekomisjoni arvamust (A6-0095/2009),
- A. arvestades, et ühtekuuluvuspoliitika on ELi üks olulisemaid poliitikavaldkondi ja seda mitte ainult rahastamise mahult, vaid ennekõike seetõttu, et tegemist on Euroopa integratsiooniprotsessi olulise sambaga, samuti ühtekuuluvuspoliitika tähtsuse tõttu Euroopa Liidu sotsiaalsele, majanduslikule ja territoriaalsele ühtekuuluvusele ning ühtekokku 268 regiooni arengule, kuna see vähendab arengu puudujääke ja ebavõrdsust ning muudab elu paremaks kõikide ELi kodanike jaoks;
- B. arvestades, et Euroopa Liidu piirkondade ees seisavad paljuski sarnased probleemid, ehkki nende mõju piirkondadele on vägagi erinev, arvestades piirkondade erinevusi sõltuvalt nende omapärasest (näiteks saared või mägipiirkonnad) ja rahvastikust: üleilmastumine ja sellega kaasnevad kiired majanduslikud ümberkorraldused, kaubandussuhete avamine, tehnoloogilise revolutsiooni tagajärjed, kliimamuutus, teadmistepõhise majanduse areng, demograafilised muutused ja sisserände kasv;
- C. arvestades, et parimad tulemused, mis tugevdavad teadmiste baasi ja parandavad konkurentsi, saavutatakse projektide puhul sageli avaliku sektori, ettevõtete, haridussektori ja kohalike sidusrühmade koostöö abil;
- D. arvestades, et ühtekuuluvuspoliitika ei suuda kasutada kogu oma potentsiaali nende probleemidega toimetulekuks, sest võimalikud taotlejad pörkuvad Euroopa Liidu struktuurivahendite kasutamisel kokku selliste suurte takistustega nagu
- bürokraatlikud tõkked,
  - liiga palju keerulisi eeskirju, mis teatud juhtudel on kättesaadavad ainult veebis, nii et nende fondide paljud potentsiaalsed abisaajad ei pääse neile ressurssidele ligi,
  - kõlblikkuskriteeriumide ja nõutavate dokumentide loetelu sagedas muutmine teatud liikmesriikides,
  - otsustamisprotsessi ja kaasrahastamise korra ebapiisav läbipaistvus ning maksete hiline mine,
  - liikmesriikide aeglased ja kohmakad tsentraalselt juhitud valitsusasutused ning eeskirjade kohaldamine nii, et see suurendab bürokraatiat ja põhjustab puudulikku teabe esitamist,
  - ebapiisav detsentraliseeritud haldussuutlikkus ja erinevad piirkondliku korralduse mudelid liikmesriikides, mis takistavad võrreldavate andmete olemasolu ja parimate tavade vahetust,
  - väljaarendamata võimalused piirkondadevaheliseks kooskõlastamiseks,
  - riiklike, piirkondlike ja kohalike ametiasutuste vahelise toimiva koostöömehhanismi puudumine;
- E. arvestades, et ühtekuuluvuspoliitika mitmed praegused vead tulenevad neist olemasolevatest takistustest;
- F. arvestades, et viivitused struktuuripoliitika rakendamisel tekivad menetluste äärmise jäikuse tõttu ning et seepärast tuleks kaaluda kõnealuste menetluste lihtsustamist ning vastutuse ja pädevuse selget jagamist ELi, liikmesriikide ja piirkondlike ning kohalike

omavalitsuste vahel,

1. rõhutab, et ehkki heade tavade levitamisest laiemas üldsuses tulenevat lisandväärtust parema kommunikatsiooni ja kulutasuvuse aspektist tuleb arvesse võtta, peaksid nende tavade ELi regionaalpoliitikasse juurutamise püüded olema suunatud peamiselt haldusasutustele; viimaseid tuleks juhendada eeskirjade väljatöötamisel, millega reguleeritakse juurdepääsu struktuurivahenditele, nii et teabe ja kogemuste vahetus aitaks oluliselt parandada projektide kvaliteeti lahenduste pakkumise ning tõhusamate ja sihipärasemate sekkumiste valimise abil;
2. rõhutab vajadust lihtsustada struktuurifondi projektide ja programmide haldamise eeskirju, eriti juhtimis- ja kontrollisüsteemide puhul; tunneb seepärast heameelt struktuurifondide paketi regulatiivse läbivaatamise üle käesolevale finantskriisile reageerimiseks; ootab huviga komisjoni edasisi ettepanekuid selles valdkonnas, mis tehakse teatavateks lähikuudel;

Takistuste kõrvaldamine

3. kutsub komisjoni üles nimetatud takistuste kõrvaldamiseks muu hulgas
  - Euroopa Liidu struktuurivahenditest kaasrahastatavate projektide hindamiskriteeriume pikemaajaliselt paika panema,
  - uuenduslike projektide puhul mitte kasutama muudele projektidele kohaldatavaid hindamiskriteeriume, vaid töötama välja spetsiifilised, st uuenduslikele projektidele kohandatud hindamiskriteeriumid, mis lubavad sisuliselt suuremat veamäära,
  - lühendada komisjoni teostatava kontrolli eesmärgil projekti dokumentide säilitamise maksimaalset tähtaega praeguselt kümnelt aastalt kolmele aastale,
  - töötama välja spetsiaalsed poliitikameetmed ja uued kvalitatiivsed näitajad eriliste geograafiliste omadustega piirkondade jaoks, nagu mägipiirkonnad, hõredalt asustatud alad, äärepoolseimad piirkonnad, piirialad ja saared, ning vastavalt kohandada poliitilise sekkumise territoriaalset skaalat, selleks et edendada Euroopa Liidu territoriaalset ühtekuuluvust,
  - lihtsustama kontrollisüsteemi ja seadma eesmärgiks ühtse kontrollisüsteemi kasutuselevõtmise,
  - kohandama avalike lepingute suhtes kohaldatavaid nõudeid lihtsustamise ja ühtlustamise eesmärgil,
  - kooskõlastama liikmesriikidega kulude kõlblikkust käsitlevaid eeskirju,
  - tagama ettemaksete tegemine abisaajatele suuremas ulatuses,
  - täiustama meetmete koordineerimist, mida rakendatakse ja kaasrahastatakse ühtsuspoliitika ja ühtse põllumajanduspoliitika II samba raames (maapiirkondade areng),
  - muutma tehnilise abi programme paindlikumaks,
  - juurutama mehhanisme võrgustike koostöö edendamiseks ja rühmaprojektide juhtimise hõlbustamiseks,
  - vähendada projektide tekitatavat halduskoormust ning hoidma seda projekti suurusega proportsioonis,

- lihtsustama, täpsustama ja kiirendama projektitegevust ning muutma see enam tulemustepõhiseks;
  - julgustama aktiivselt liikmesriike looma tõhusat koostöö ja vastutuse jagamise mehhanismi riiklike, piirkondlike ja kohalike tasandite vahel;
  - tihedamas koostöös liikmesriikide valitsustega lühendama menetlusaega, et hõlbustada fondidele juurdepääsu,
  - koostama ajakava meetmete kiireks kasutuselevõtmiseks fondidele juurdepääsu takistuste kõrvaldamiseks ning kättesaadavuse hõlbustamiseks;
4. lisaks sellele soovib komisjonil välja töötada kooskõlastatud, üldiselt kättesaadava lähenemisviisi parimate tavade piirkondadevaheliseks vahetuseks, et ühtekuuluvuspoliitikas osalejad saaksid toetuda teiste kogemustele;
  5. juhib tähelepanu sellele, et parimate tavade väljaselgitamine ei tohi kaasa tuua taotlejate ning projekti elluvijate halduskoormuse suurenemist;
  6. nõuab, et struktuurifondide kasutamisel oleks bürokraatia minimaalne ning et seda ei suurendataks tarbetult liikmesriikide esitatavate individuaalsete tingimustega;
  7. kinnitab taas, et toetab parimat tava, mille kohaselt iga liikmesriik koostab igal aastal riikliku kinnitava avalduse ühiselt hallatavate ühenduse vahendite kohta, ja nõuab, et see saaks üldiseks tavaks;

Üldised ja temaatilised kriteeriumid parimate tavade väljaselgitamiseks

8. tunnustab algatuse "Piirkonnad majandusmuutustes" raames ette nähtud kava selgitada iga-aastase auhinna "REGIO STARS" andmisega välja parimad tavad ja neid avalikkusele tutvustada ning luua parimate tavade veebileht; juhib tähelepanu asjaolule, et veebileht üksi pole piisavalt tõhus;
9. kritiseerib asjaolu, et komisjoni objektiivsed põhialused parimate tavade väljaselgitamiseks ei ole läbipaistvad;
10. kutsub komisjoni üles, pidades silmas mõiste "parimad tavad" (best practices) erinevat kasutust, nagu ka sageli paralleelselt kasutatavaid mõisteid "head tavad" (good practices) või "edulood" (success stories), koostama ühtekuuluvuspoliitikale sobivat ja selget kriteeriumide loendit, mille abil saaks parimad tavad teistest projektidest eristada;
11. soovib komisjonil parimate tavade väljaselgitamisel toetuda järgmistele punktidele:
  - projekti kvaliteet,
  - partnerluspõhimõtte järgimine,
  - asjaomase meetme säästvus,
  - positiivne mõju võrdsetele võimalustele ja soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamisele,
  - projekti uuenduslikkus,
  - ELi valdkondlike poliitikasuundade ja territoriaalpoliitika omavaheline integreerimine,
  - vahendite kasutamise tõhusus,
  - projekti kestus kuni selle rakendamiseni,
  - projekti õigeaegne ja plaanipärane rakendamine,

- oluline tõukejõud piirkonnale või ELile tervikuna,
  - mõju tööhõivele,
  - võimalused SMEdele,
  - regionidevahelise võrgustike ja territoriaalse koostöö edendamine,
  - projekti ülekantavus, st teostatavus Euroopa Liidu teistes piirkondades;
  - tegevuste lisandväärtus Euroopa Liidu poliitikate raames;
  - projekti positiivne mõju kodanikele, piirkondadele ja liikmesriikidele ning ühiskonnale tervikuna;
12. rõhutab, et kõik heade tavade esiletõstmise kriteeriumid peavad olema selgelt mõõdetavad ja usaldusväärsed, et vältida vastuolusid, soovimatuid mõjusid, subjektiivseid otsuseid ja hinnanguid, mis võivad kahjustada projekti kogu liigitamismenetlust, mis põhineb nendel kriteeriumidel; palub seetõttu komisjonil selgelt kirjeldada nii kriteeriumide sisu kui ka rakendamist;
13. soovib ELi paljudes piirkondades läbi viidud arvukate projektide analüüsi alusel välja töötada lisategurid parimate tavade määratlemiseks ühtekuuluvuspoliitika nendes valdkondades, mis on olulised nii üksikute piirkondade kui ka kogu ELi edasiarendamiseks ning mida iseloomustab rakendamise mitmekesisus;
14. soovib teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni valdkonnas arvesse võtta järgmisi tegureid:
- kvalitatiivselt oluline investeerimine teadus- ja uurimistöösse,
  - sidemed tööstuse, akadeemiliste ringkondade ja uurimisinstituutide vahel, erilise rõhuga VKEde tugevdamisele, muu hulgas territoriaalse arengu hoogustamiseks,
  - sidemed teadus- ja uurimisasutuste vahel,
  - tulevikku suunatud tehnoloogiate edasiarendamine ja/või väljatöötamine ja/või praktikas rakendamine,
  - uute tehnoloogiate kasutamine traditsiooniliste sektorite tugevdamiseks,
  - pöördumine ärimaailma poole,
  - lahendused ELi peamistes valdkondades – keskkond, energia jne;
15. soovib keskkonnakaitse, kliimakaitse ja säästva energiapoliitika valdkonnas arvesse võtta järgmisi tegureid:
- eriti ohustatud alade kaitsemeetmed, mis on antud ala jaoks spetsiaalselt välja töötatud (tundlikkus), eeskätt vetes,
  - nappivate ressursside kaitse ja tõhus kasutamine,
  - vastutustundlik lähenemine ressursside kasutamisele,
  - meetmed energiapuudusega toimetulekuks,
  - energiatõhususe oluline suurendamine,
  - energiatarbimise oluline vähendamine,
  - taastuvenergia osakaalu suurendamine,
  - süsinikdioksiidi heitkoguseid vähendavad meetmed,
  - meetodid ja/või viisid, kuidas säästvalt ümber käia nappivate või ohustatud ressurssidega;
16. soovib kvaliteetsete töökohtade loomise valdkonnas arvesse võtta järgmisi tegureid:

- töötingimuste parandamine,
- kvaliteetsete töökohtade arvu suurendamine,
- tulevikku suunatud jätkusuutlike töökohtade loomine,
- mõlema soo esindajatele võrdse juurdepääsu tagamine tööturule,
- tootlikkuse tõstmine,
- konkurentsivõime suurendamine,
- asukohast sõltumatute töökohtade loomine, näiteks e-ettevõtlus,
- meetmed tööjõu suurema spetsialiseerumise saavutamiseks,
- kaasaegsete info- ja sidevahendite kasutamine;
- pere- ja tööelu ühitamine,
- meetmed kõige nõrgemate elanikkonnarühmade jaoks (näiteks noored, naised, puuetega inimesed, sisserändajad, kauaaegsed töötud, üle 45 aasta vanused töötud, ametliku hariduseta inimesed),
- transpordi-, telekommunikatsiooni-, haridus- ja tervishoiuteenuste juurdepääsu ja nende kättesaadavuse parandamine;

17. soovib elukestva õppe valdkonnas arvesse võtta järgmisi tegureid:

- koolitusstandardite kvaliteedi parandamine ja koolituspakkumiste arvu suurendamine, pidades eelkõige silmas võimalusi ebasoodsamas olukorras olevatele või ohustatud elanikerühmadele (näiteks noored, naised, puuetega inimesed, sisserändajad, kauaaegsed töötud, üle 45 aasta vanused töötud, väljaõppeta inimesed),
- tihe seos hariduse, koolituse ja tööelu vahel,
- nii kvaliteedi kui ka kvantiteedi osas konkreetselt vajadustele vastavad koolitusprojektid,
- kaasaegsete tehnoloogiate ja meetodite juurutamine ja kasutamine,
- koolitusvalmiduse loomise ja säilitamise meetmed,
- suurem valmidus kasutada koolitusvõimalusi,
- elukestev keeleõpe;

18. soovib integreeritud linnaarenduse valdkonnas arvesse võtta järgmisi tegureid:

- pikaajaline integreeritud poliitika ühistranspordi, jalakäijate, jalgratturite ja autoliikluse valdkonnas, eesmärgiga integreerida tõhusalt mitmesugused ühis- ja eratranspordiliigid,
- tõhus liikluskorraldus,
- linnade majandusliku arengu edendamine,
- rohkem investeringuid ettevõtlusesse, tööhõive soodustamine ja säilitamine – rõhuasetusega noorte tööhõivele ja ettevõtlusele – ning sotsiaalse elu parandamine,
- taandarenevate naabruskondade ja deindustrialiseeritud piirkondade taaselustamine ja integreerimine, elukvaliteedi parandamine linnapiirkondades, näiteks juurdepääs avalikele teenustele ja nende kättesaadavus,
- haljasalade ja puhkepiirkondade loomine, suurem vee- ja energiatõhusus, eriti elamumajandussektoris,
- rajatised puuetega isikutele;
- meetmete edendamine, mille eesmärk on siduda elanikud, eriti noored, oma kodulinnaga,
- linna, eeslinna ja linnalähedaste maapiirkondade elukeskkonna arvessevõtmine,

- ülemäärase maakasutuse vähendamine jäätmaade palju suurema taaselustamise teel ja valglinnastumise vältimine,
  - liikumispuudega isikute juurdepääsu parandamine linnarajatistele ja transpordile,
  - linnade ja maapiirkondade vastastikuse toime suurendamine,
  - integreeritud lähenemisviisi kasutuselevõtmine;
19. soovib demograafilise arengu valdkonnas arvesse võtta järgmisi tegureid:
- teenuste üldine kättesaadavus,
  - tõhusamad meetmed oskustööjõu ligimeelitamiseks,
  - tõhusamad meetmed kõige haavatavamate elanikerühmade kaasamiseks parema hariduse ja koolituse abil,
  - paindliku tööaja meetmed,
  - meetmed töötavate lapsevanemate elu lihtsustamiseks, et võimaldada töö- ja pereelu ühitamist;
  - meetmed rändajate tõrgeteta integreerimiseks,
  - puuetega inimeste ja eakate kodanike erivajadustega arvestamine,
  - elanike arvu säilitamine (piirkondades, mida ohustab rahvaarvu vähenemine);
20. soovib piiriülese koostöö valdkonnas arvesse võtta järgmisi tegureid:
- piiriüleste sidemete suurendamine (kvalitatiivselt ja kvantitatiivselt),
  - püsivate võrgustike või pikaajalise koostöö rajamine,
  - erinevate süsteemide ja meetodite ühtlustamine,
  - uute partnerite kaasamine,
  - finantsilise sõltumatuse loomine,
  - püsiv piiriülene teadmiste edasiandmine ja vahetamine,
  - partnerpiirkondade potentsiaalide ühine arendamine,
  - infrastruktuuriline ühendus partnerpiirkondade vahel;
21. soovib avaliku ja erasektori partnerluse valdkonnas arvesse võtta järgmisi tegureid:
- projekti rakendamise kvaliteedi parandamine tulemuslikkuse ja kasumlikkuse osas,
  - projekti rakendamise kiirendamine,
  - läbipaistev riskihajutamismehhanism,
  - parem projektijuhtimine,
  - kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ja osalejate suurem osalemine avaliku ja erasektori partnerlustes,
  - selged ja läbipaistvad tegevusjuhendid avaliku sektori asutuste ja ettevõtete tegevuse jaoks;
22. palub komisjonil võtta arvesse vajadust edendada rahastamiskorda puudutavaid parimaid tavasid, eelkõige juhul, kui tegemist on avaliku ja erasektori partnerluse või Euroopa Investeerimispanngalt ja Euroopa Investeerimisfondilt saadava toetuse rahastamiskorraga;
23. on teadlik asjaolust, et projektil on kumulatiivselt äärmiselt raske täita kõiki eespool loetletud kriteeriume; palub seetõttu komisjonil enne nende kriteeriumide kohaldamist seada need tähtsuse järjekorda ja määratleda kõrgema prioriteediga kriteeriumid, et oleks

lihtsam välja valida tähelepanuväärseid projekte, mida võib pidada parimateks tavadeks; rõhutab vajadust kasutada ühiselt kokkulepitud parima tava kriteeriumeid avatult ja läbipaistvalt, mis võimaldab parimate tavade paremat juhtimist, tunnistamist ja võrreldavust ning aitab vältida segadust teiste sarnaste terminitega;

24. kutsub komisjoni üles, pidades silmas mõistete "parimad tavad", "head tavad" ja "edulood" tulevast kasutust, töötama nende tegurite alusel välja selge ja läbipaistva alajaotuse või astmestiku projektide kvalifitseerumiseks vastavalt nimetatud tähistustele;

Parimate tavade vahetus

25. palub komisjonil korraldada ja koordineerida parimate tavade vahetust piirkondade võrgustiku kaudu ning koostada selleks avalik veebileht, mis sisaldaks olulisimat teavet projektide kohta kõikides ühenduse keeltes;
26. soovib komisjonil luua selleks olemasoleva halduse raames regionaalpoliitika peadirektoraadis vastav ametikoht, mille täitja(d) – seades eesmärgiks parimate tavade pikaajalise, pideva, usaldusväärse ja eduka vahetuse ühtekuuluvuspoliitika valdkonnas – korraldab(või korraldavad) koostöös piirkondadevahelise võrgustikuga parimate tavade hindamist, kogumist ja vahetust ning on alaline kontaktisik nii pakkumise kui ka nõudluse poole jaoks; kutsub komisjoni üles levitama kõnealust heade tavade kultuuri kõigis oma talitustes;
27. teeb selles raamistikus ettepaneku, et hindamismehhanismi puhul tuleks uurida ja arvesse võtta järeleproovitud ja usaldusväärseid meetodeid, mis on juba rakendatud; on veendunud, et eriline rõhk tuleb asetada koostööle piirkondlike omavalitsuste võrgustikuga ja spetsialiseeritud asutustega, mis on hindamiseks sobivate parimate tavade valiku puhul algmaterjali peamised allikad;
28. juhib tähelepanu, et ehkki Euroopa Liit tagab rahastamise ja head tavad, peavad riiklike, piirkondlike ja kohalike asutuste vastutavad isikud need tulemuslikult ära kasutama; kiidab sellega seoses heaks Erasmuse programmi loomise kohalikul ja piirkondlikul tasandil valitud esindajate jaoks;
29. soovib komisjonil kasutada Regioonide Komitee kättesaadavaid vahendeid, eelkõige Lissaboni strateegia järelevalveplatvormi ja subsidiaarsuse järelevalve võrgustikku heade tavade vahetamiseks piirkondade ja liikmesriikide vahel, selleks et välja selgitada ja ühiselt kindlaks määrata eesmärgid, seejärel kavandada tegevused ja lõpuks viia läbi ühtekuuluvuspoliitika tulemuste võrdlev hindamine;
  - o
  - o o
30. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

SELETUSKIRI

Regionaal- ja struktuuripoliitika on Euroopa Liidu üks olulisemaid poliitikavaldkondi. Seda mitte ainult rahastamise mahult, vaid ennekõike arvestades regionaal- ja struktuuripoliitika tähtsust ELi sotsiaalsele, majanduslikule ja territoriaalsele ühtekuuluvusele ning ELi ühtekokku 628 regiooni arengule. Paljude ELi piirkondade ees seisavad üsna sarnased probleemid. Nii näiteks peavad nad reageerima üleilmastumisele ja sellega seotud kiirele majanduse ümberkorraldamisele, kaubandussuhete avanemisele, tehnoloogilise revolutsiooni tagajärgedele, teadmispõhise majanduse arengule, demograafilistele muutustele ja sisserände suurenemisele.

Takistused struktuurifondide rakendamisel

Kuigi ELi struktuuripoliitika eesmärk on toetada piirkondi nende probleemide lahendamisel, põrkuvad võimalikud taotlejad Euroopa Liidu struktuurivahendite kasutamisel kokku suurte takistustega. Nendeks on muu hulgas bürokraatlikud tõkked, ülemäära mahukad ja raskesti mõistetavad, kohati vaid lühiaegse või keskpika kehtivusega eeskirjad, aga ka kaasrahastamise korra läbipaistmatus.

Nii peavad bürokraatlike ettekirjutuste kohaselt säilitama projektijuhid praegu projekti dokumente kümme aastat pärast projekti lõpetamist, et dokumendid oleksid kättesaadavad kontrollimise puhul, mida komisjon võib vajadusel läbi viia. See kord kujutab endast eelkõige väikeste projektide jaoks ülemäärast bürokraatlikku koormust. Et bürokraatiat vähendada, nõuab Euroopa Parlament selle tähtaja lühendamist kolmele aastale.

Lisaks bürokraatlikele tõketele tekitab projektide taotlejatele vahel suuri raskusi tehniline varustus, mis on projekti rakendamiseks olulise tähtsusega. Kui Euroopa Sotsiaalfondist kaasrahastatavatele projektidele antakse tehniliste abivahendite tarvis üldsumma, siis Euroopa Regionaalarengu Fondist vahendeid saavate projektide puhul ei ole see võimalik. Sel taustal kutsus Euroopa Parlament komisjoni üles andma taolist üldsummat tehniliste abivahendite tarvis ka projektidele, mida kaasrahastatakse Euroopa Regionaalarengu Fondist.

Lisaks sellele on projektide puhul probleemiks komisjoni hindamiskriteeriumid, mis ei ole pikaajaliselt paika pandud. Sellega seoses projektijuhtide ebakindlust arvestades palub Euroopa Parlament komisjonil hindamiskriteeriumid pikemaajaliselt paika panna ning hinnata projekte nende kriteeriumide alusel, mis kehtisid projekti rakendamise ajal. Komisjoni hindamiskriteeriumid on ka uuenduslike projektide puhul sageli tõsiseks probleemiks. Selle põhjuseks on asjaolu, et uuenduslikele projektidele kohaldatakse neidsamu hindamiskriteeriume mis muudele projektidele. Ent see ei ole õiglane uuenduslike projektide suhtes, millega paratamatult kaasnev oht vigu teha või koguni läbi kukkuda on oluliselt suurem kui muude projektide puhul. Pidades ühtlasi silmas Lissaboni tegevuskava eesmärki muuta EL maailma kõige innovaatilisemaks majandusruumiks, soovib Euroopa Parlament lubada uuenduslike projektide puhul suuremat veamäära. Vastasel korral tekib oht uuenduslikud lähenemisviisid juba eos lämmatada, mis tuleks kahjuks Lissaboni tegevuskava eesmärgile ja ühtekuuluvuspoliitika tähendusele ELis.

Struktuurivahendite tõhusa kasutamise üheks takistuseks on praeguse aja võimaluste nappus vahetada kogemusi projekti korraldajate vahel ning väljaarendamata võimalused piirkondadevaheliseks kooskõlastamiseks. Kui ületatakse see projektijuhtidele ja ka piirkondadele esialgu veel suur takistus, avaldaks see peagi kaudselt positiivset mõju ka

bürokratlike tõkete ületamisele, kehtivatest eeskirjadest või läbipaistmatust kaasrahastamise korrast arusaamisele.

Parimad tavad – lähenemisviis olemasolevate takistuste ületamiseks

Üks võimalus, et ületada need takistused ja nendega tihtipeale kaasnevad puudused Euroopa Liidu ühtekuuluvusvahendite kasutamisel, on välja töötada kooskõlastatud lähenemisviis parimate tavade piirkondadevaheliseks vahetuseks, et osalejad piirkondades saaksid toetuda teiste kogemustele. See ongi antud raporti eesmärk. Kuid seda eesmärki silmas pidades kerkib nii sisulisi kui ka korralduslikke küsimusi. Ühe olulise küsimusena tuleb selgeks teha, mis need parimad tavad õieti on. Seda mõistet kasutatakse küll sageli ja paljudes valdkondades, osaliselt ka paralleelselt selliste mõistetega nagu "head tavad" (*good practices*) või "edulood" (*success stories*), kuid puudub selge ja ühetähenduslik määratlus. Nii näiteks selgitab Euroopa Komisjoni regionaalpoliitika peadirektoraat algatuse "Piirkonnad majandusmuutustes" raames välja parimad tavad, millele antakse iga-aastane auhind "REGIO STARS" ja mida tutvustatakse avalikkusele muu hulgas ka interneti kaudu. Kuid valik tehakse praegu nii, et raamtingimused on läbipaistmatud ja objektiivsed alused täpselt määratlemata.

Üldised ja temaatilised kriteeriumid parimate tavade väljaselgitamiseks

Praegusi raskusi silmas pidades on võimalik ELi ühtekuuluvuspoliitika jaoks välja tuua teatud tegurid, millest on abi heade tavade väljaselgitamisel. Euroopa Parlament soovib selleks järgmisi punkte:

- projekti kvaliteet,
- partnerluspõhimõtte järgimine,
- meetme säästlikkus,
- võrdsete võimaluste põhimõtte järgimine,
- projekti uuenduslikkus,
- vahendite kasutamise tõhusus,
- projekti kestus kuni selle rakendamiseni,
- projekti õigeaegne ja plaanipärane rakendamine,
- oluline tõukejõud piirkonnale või ELile tervikuna,
- projekti ülekantavus, st teostatavus Euroopa Liidu teistes piirkondades.

Ühtekuuluvuspoliitika nendes valdkondades, mis on eriti olulised nii üksikutele piirkondadele kui ka kogu ELi edasiarendamiseks ning mida iseloomustab rakendamise suur mitmekesisus, on vaja spetsiifilisi tegureid, mida lisaks üldistele teguritele kasutatakse parimate tavade määratlemiseks. Seejuures on tegemist kaheksa valdkonnaga.

- Teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon
- kvalitatiivselt oluline investeering teadus- ja uurimistöösse,
- majanduse ja teaduse ühendamine,
- teadus- ja uurimisinstiitute sidumine,
- tulevikku suunatud tehnoloogiate edasiarendamine ja/või väljatöötamine.

- Keskkonnakaitse, kliimakaitse ja säästev energiapoliitika
- eriti ohustatud alade kaitsemeetmed, mis on antud ala jaoks kohandatud (tundlikkus),
- nappivate toorainete kaitse ja tõhus kasutamine,
- vastutustundlik ümberkäimine toorainetega,
- energiatõhususe oluline suurendamine,

- energiatarbimise oluline vähendamine,
  - taastuenergia osakaalu suurendamine,
  - süsinikdioksiidi vähendavad meetmed,
  - meetodid ja/või viisid, kuidas säästvalt ümber käia nappivate või ohustatud toorainetega.
- Kvaliteetsete töökohtade loomine
    - töötingimuste parandamine,
    - tulevikku suunatud töökohtade loomine,
    - tootlikkuse tõstmine,
    - konkurentsivõime suurendamine,
    - asukohast sõltumatute töökohtade loomine,
    - moodaste info- ja sidevahendite kasutamine.
- Elukestev õpe
    - haridustingimuste kvaliteedi parandamine ja pakkumiste kvantiteedi suurendamine, pidades eelkõige silmas võimalusi ebasoodsamas olukorras olevatele või ohustatud elanikerühmadele,
    - hariduse ja väljaõppe tihe sidumine,
    - nõuetele kvalitatiivselt ja kvantitatiivselt vastavad projektid koolituse valdkonnas,
    - moodaste tehnoloogiate ja meetodite juurutamine ja kasutamine,
    - koolitusvalmiduse loomine ja säilitamine,
    - täiendusõppes osaluse suurendamine.
- Integreeritud linnaarendus
    - ühistranspordi, jalakäijate ja autoliikluse parem ühendatavus,
    - rohkem investeringuid ettevõtlusesse, tööhõive soodustamine ja säilitamine ning sotsiaalse elu parandamine,
    - linna jäätmaade taaselistamine,
    - linnaelu kvaliteedi parandamine.
- Demograafiline areng
    - selliste meetodite kasutamine, mis teevad teenused kättesaadavaks asukohast olenemata (nt IT-platvormi loomine tervishoiu valdkonnas, e-õpe jne),
    - meetmed oskustööjõu koolitamiseks / intensiivsemaks tootmiseks,
    - meetmed eakate töötajate hõivamiseks.
- Piiriülene koostöö
    - piiriüleste sidemete suurendamine (kvalitatiivselt ja kvantitatiivselt),
    - püsivate võrgustike või pikaajalise koostöö rajamine,
    - erinevate süsteemide ja meetodite ühtlustamine,
    - uute partnerite kaasamine,
    - finantsilise sõltumatuse loomine,
    - püsiv piiriülene teadmiste edasiandmine ja vahetamine,
    - partnerpiirkondade potentsiaalide ühine arendamine,
    - infrastruktuuriline ühendus partnerpiirkondade vahel.
- Avaliku ja erasektori partnerlus

- projekti rakendamise kvaliteedi parandamine,
- projekti rakendamise kiirendamine.

Pidades silmas mõistete "head tavad" ja "edulood" paralleelset kasutust mõistega "parimad tavad", teeb Euroopa Parlament komisjonile ettepaneku töötada nende tegurite alusel välja selge ja läbipaistev alajaotus (astmestiku tähenduses), mis aitaks mõisteid eristada.

Parimate tavade vahetus

Parimate tavade vahetuseks on korralduslikult mitmeid võimalusi. Nii oleks näiteks võimalik, et projekti korraldajad loovad võrgustiku, mis jääb nende endi kanda, või siis on parimate tavade vahetus regionaalpoliitika peadirektoraadi ülesanne ning seda korraldatakse ilma võrgustikuta.

Pidades silmas parimate tavade vahetusega seonduvaid ülesandeid, nagu näiteks parimate tavade hindamist, eelistab Euroopa Parlament praeguse halduse raames vastava ametikoha loomist komisjoni regionaalpoliitika peadirektoraadis, see ametikoht korraldaks koostöös piirkondadevahelise võrgustikuga parimate tavade hindamist, kogumist ja vahetust ning oleks alaline kontaktisik nii pakkumise kui ka nõudluse poole jaoks. Euroopa Parlamendi arvates on vaid seda mudelit rakendades võimalik pikaajaline, pidev, usaldusväärne ja edukas parimate tavade vahetus Euroopa Liidu ühtekuuluvuspoliitika valdkonnas.

Projektid parimate tavade tegurite väljaselgitamiseks (valik)

Teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon

- laserid mikromehhanika ja diagnostika tarbeks (Leedu)
- NaMLab – nanoelektroniliste materjalide labor (Saksamaa)
- süsiniku materjalide uuringud (Slovakkia)

Keskkonnakaitse, kliimakaitse ja säästev energiapoliitika

- keskkonnatehnoloogiate tippkeskus (Sloveenia)
- MOBIZENT – Burgenlandi liikuvuskeskus (Austria)
- väiksema hüdroelektrijaama rekonstrueerimine (Slovakkia)

Kvaliteetsete töökohtade loomine

- “Brainhunt” – äriplaanide võistlus (Eesti)
- Frauenhoferi rakuteraapia ja immunoloogia instituudi uusehitis (Saksamaa)
- vahendite väljatöötamine teadmiste haldamiseks väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetes (Austria)

Elukestev õpe

- biotehnoloogia spetsialistid (Saksamaa)
- kutseõppe ja kutseõppe keskkonna arendamine Narva Kutsehariduskeskuses (Eesti)
- tänapäevased kontoritöötajad (Slovakkia)

Integreeritud linnaarendus

- Ida-Leipzigi kui probleemse linnapiirkonna arendamine (Saksamaa)
- Granada Parque de las Ciencias laiendusprojekt (Hispaania)
- linnapildi atraktiivsemaks muutmine ehituslike meetmetega Hörnumis (Saksamaa)

Demograafiline areng

- personalijuhtimine väiketootmises (Saksamaa)
- kaugtöö (Eesti)
- BSR eHealth – integreeritud piirkondlikud tervishoiustruktuurid: e-tervis Läänemere piirkonnas (DE- DK- SE- NO- FI- LT- PL)

Piiriülene koostöö

- ECRN – Euroopa kemikaalide piirkondlik võrgustik (ES - DE - EST - PL - NL - IT - UK)
- Baltic Sea Virtual Campus (DE- DK- SE- FI- LV- LT- RU- PL)
- Uus Hansa (DE - DK - SE - FI - LV - LT - PL)

Avaliku ja erasektori partnerlus

- “Brainhunt” – äriplaanide võistlus (Eesti)
- NaMLab – nanoelektroniliste materjalide labor (Saksamaa)

23.1.2009

EELARVEKOMISJONI ARVAMUS

regionaalarengukomisjonile

parimate tavade kohta regionaalpoliitika valdkonnas ja takistused struktuurifondide kasutamisel
(2008/2061(INI))

Arvamuse koostaja: Nathalie Griesbeck

ETTEPANEKUD

Eelarvekomisjon palub vastutaval regionaalarengukomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. tuletab meelde, et on vaja kiiresti täpselt määratleda parimate tavade mõiste, mis hõlmaks ka hea valitsemistava põhimõtet; on seisukohal, et sellega seoses tuleks võtta kasutusele kõikide liikmesriikide jaoks ühised kvantitatiivsed ja kvalitatiivsed tulemuslikkuse näitajad ning teha kindlaks projektide kulude ja tulude suhe; tuletab meelde, et muu hulgas võiks kvalitatiivsete näitajatenä arvesse võtta töötajate palku, vaesuse näitajat, elukvaliteeti, eeldatavat eluiga, konkurentsivõimet ning pikaajalise töötuse määra ja üldist majandushuvi pakkuvate teenuste taseme piirkondlikke erinevusi;
2. palub komisjonil viia läbi projektide haldus-, finants- ja IT-korralduse parimate tavade ülekantavuse teaduslik hindamine ning edendada parimate tavade esiletoomist ja ülekantavust nii ühe liikmesriigi kui ka eri liikmesriikide korraldusasetuste vahel; on seisukohal, et komisjon peaks soodustama parimate tavade ülekantavust ka selleks, et liikmesriigid saaksid rakendamist ratsionaliseerida, võttes arvesse iga regiooni sotsioloogilisi, majanduslikke, geograafilisi ja halduslikke eripärasid;
3. palub komisjonil võtta arvesse vajadust edendada rahastamiskorda puudutavaid parimaid tavasid, eelkõige juhul, kui tegemist on avaliku ja erasektori partnerluse või Euroopa Investeerimisringilt ja Euroopa Investeerimisfondilt saadava toetuse rahastamiskorraga;
4. palub komisjonil kooskõlastada asjaomaste teenistuste tegevust, et mõõta projektide haldus-, finants- ja IT-korralduse tavade tõhusust ja ülekantavust;

5. nõuab, et korraldusasutuste töö kohta koostatakse piisavalt varakult enne uue finantsraamistiku vastuvõtmist ekspertaruanne, pidades eelkõige silmas programmitöö perioodi 2007–2013 lõppemist, et õigusloojal oleks järgmise finantsraamistiku uutel läbirääkimistel nende asutuste tööst parem ülevaade;
6. nõuab, et struktuurifondide kasutamisel oleks bürokraatia minimaalne ning et seda ei suurendataks tarbetult liikmesriikide esitatavate individuaalsete tingimustega;
7. kinnitab, et toetab parimat tava, mille kohaselt iga liikmesriik koostab igal aastal riikliku kinnitava avalduse ühiselt hallatavate ühenduse vahendite kohta, ja nõuab, et see kujuneks üldiseks tavaks;
8. nõuab eelarvest piisavate haldusressursside eraldamist eelkõige Euroopa Sotsiaalfondi eest vastutavatele korraldusasutustele, et tagada mikroprojektide täielik vastavus abikõlblikkusnõuetele.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	22.1.2009
Lõpphääletuse tulemused	+: 27 -: 0 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Richard James Ashworth, Reimer Böge, Herbert Bösch, Paulo Casaca, Valdis Dombrovskis, Brigitte Douay, James Elles, Hynek Fajmon, Ingeborg Gräßle, Nathalie Griesbeck, Catherine Guy-Quint, Anne E. Jensen, Wiesław Stefan Kuc, Janusz Lewandowski, Vladimír Maňka, Mario Mauro, Jan Mulder, Esko Seppänen, Nina Škottová, Theodor Dumitru Stolojan, László Surján, Kyösti Virrankoski
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Michael Gahler, Marusya Ivanova Lyubcheva, Paul Rübig, Peter Šťastný

-

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	12.2.2009
Lõpphääletuse tulemused	+: 49 -: 0 0: 3
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Emmanouil Angelakas, Stavros Arnaoutakis, Elspeth Attwooll, Rolf Berend, Jana Bobošíková, Victor Boştinaru, Wolfgang Bulfon, Giorgio Carollo, Bairbre de Brún, Gerardo Galeote, Iratxe García Pérez, Monica Giuntini, Ambroise Guellec, Pedro Guerreiro, Gábor Harangozó, Filiz Hakaeva Hyusmenova, Mieczysław Edmund Janowski, Gisela Kallenbach, Evgeni Kirilov, Miloš Koterec, Constanze Angela Krehl, Florencio Luque Aguilar, Jamila Madeira, Miguel Angel Martínez Martínez, Iosif Matula, Miroslav Mikolášik, Jan Olbrycht, Maria Petre, Markus Pieper, Giovanni Robusti, Bernard Soulage, Catherine Stihler, Margie Sudre, Lambert van Nistelrooij, Oldřich Vlasák
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Jan Březina, Den Dover, Emanuel Jardim Fernandes, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Stanisław Jałowiecki, Zita Pleštinská, Samuli Pohjamo, Christa Prets, Miloslav Ransdorf, Flaviu Călin Rus, Richard Seeber, László Surján, Nikolaos Vakalis, Iuliu Winkler
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodusõnaga art 178 lg 2)	Wolf Klinz, Sepp Kusstatscher, Toine Manders